

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565
 รหัสวิชา/ชื่อวิชา สค.214 สวัสดิการสังคมกับระบบการคุ้มครองทางสังคม 3 (3-0-6)
 (SW214 Social Welfare and Social Protection)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต/ศูนย์ลำปาง)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	e-mail	โทรศัพท์
8700/02	ผศ.ดร.ภูซงค์ เสนานูช	p.senanuch@gmail.com	0841345354

ผู้ประสานรายวิชา : ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร Email Address : jiraphan@tu.ac.th Mobile : 089 792 6002

2. วันและเวลาบรรยาย

ศูนย์รังสิต : ทุกวันศุกร์ เวลา 9.30-12.30 น.

ห้องเรียน : SC1018 และห้องเรียนออนไลน์ : Microsoft Teams ของรายวิชา

วันสอบ

สอบกลางภาค N/A

สอบปลายภาค 9 ธ.ค. 2565 เวลา 09:00 - 12:00

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นต่อไปนี้

- 1) แนวคิด หลักการ พัฒนาการของสวัสดิการสังคมไทย
- 2) แนวคิดพื้นฐานของความมั่นคงของมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรมทางสังคม สิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับระบบความมั่นคงทางสังคม ระบบการคุ้มครองทางสังคมและ โครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม
- 4) การจัดการความเสี่ยงทางสังคมจากวิกฤติเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติ รัฐสวัสดิการ
- 5) ปัจจัยในระดับสากล ภูมิภาค และท้องถิ่น ที่ส่งผลต่อระบบสวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้ง องค์ประกอบ หลักการ กลไก และบทบาทและความสำคัญของระบบสวัสดิการสังคมในระดับต่างๆ ที่มีต่อความ มั่นคงของมนุษย์และการพัฒนามนุษย์

4. แนวสังเขปรายบรรยาย Course Description

ภาษาไทย

แนวคิด หลักการ พัฒนาการของสวัสดิการสังคม ความมั่นคงของมนุษย์ สิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรมทางสังคม สิทธิขั้น พื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ระบบความมั่นคงทางสังคม ระบบการคุ้มครองทางสังคม โครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม การจัดการ ความเสี่ยงทางสังคมจากวิกฤติเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติ รัฐสวัสดิการ ปัจจัยในระดับสากล ภูมิภาค และท้องถิ่น ที่ส่งผล ต่อระบบสวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์ประกอบ หลักการ กลไก และบทบาทและความสำคัญของระบบ สวัสดิการสังคมในระดับต่างๆ ที่มีต่อความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนามนุษย์

ภาษาอังกฤษ

Concepts, principles, and development of social welfare systems and human security; human rights and social justice; basic rights under constitution; social security and social protection; social safety nets; social risk management from economic and social crisis and calamities; components, principles, mechanisms, roles and significance of social welfare systems at different levels and their effects on human security and human development

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์			5. ทักษะการวิเคราะห์			6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4
●	○	○	○	○	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○

คุณธรรม จริยธรรม

- ยอมรับและเคารพในความแตกต่าง หลากหลายและเคารพในคุณค่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน
- มีสำนึกรับผิดชอบในการสร้างสังคมที่เป็นธรรม ไม่กีดกันและเลือกปฏิบัติ
- ตระหนักและเห็นความสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างหลักประกันให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร บริการและโอกาสที่จำเป็น
- คำนึงถึงผลประโยชน์และความปลอดภัยของกลุ่มเป้าหมายทางการวิจัยและ (ผู้ให้ข้อมูล) ผู้ใช้บริการทั้งบุคคล กลุ่ม ชุมชน สังคม เป็นหลักในการตัดสินใจทุกกระบวนการ
- ยึดมั่นในจริยธรรมทางวิชาชีพ จริยธรรมทางการวิจัย มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

ความรู้

- มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับมนุษย์และสังคม และสามารถเชื่อมโยงพลวัตของระบบสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองการปกครองที่มีผลต่อมนุษย์ในสถานะแวดล้อมทางสังคม
- มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานในปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนจรรยาบรรณทางวิชาชีพ
- มีความรู้ ความเข้าใจด้านวิธีวิทยาพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าวิจัยหรือการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่ม องค์กร ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม
- มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางวิชาชีพกับบุคคล ครอบครัว กลุ่มองค์กร ชุมชน ท้องถิ่น สังคม และวิชาชีพอื่น ๆ อย่างเหมาะสม
- มีความรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางสังคมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานและบริการที่เหมาะสม

ทักษะทางปัญญา

- สามารถคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีความแตกต่าง หลากหลาย ที่เชื่อมโยงกับสถานะแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง
- สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทางทฤษฎีหรือจากการวิจัย ทักษะคิด และทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่เชื่อมโยงการปฏิบัติงานกับกลุ่มเป้าหมายและภาคีร่วมต่าง ๆ
- สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และเครื่องมือทางวิชาชีพในการปฏิบัติงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- มีทักษะในการสร้างและพัฒนาสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีภาวะผู้นำและผู้ตามในแต่ละสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- มีความรับผิดชอบต่อบุคคลและงานที่ได้รับมอบหมาย

การวิเคราะห์ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- สามารถเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพข้อมูลและสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงาน
- สามารถเลือกใช้กระบวนการวิจัยและเทคโนโลยีในฐานะเครื่องมือการปฏิบัติงานเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพบริการสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
- สามารถนำเสนอและสื่อสารผลการศึกษาค้นคว้าหรือการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพบริการ
- สามารถประยุกต์ใช้และพัฒนาเครือข่ายการสื่อสารทางสังคมเพื่อการพิทักษ์สิทธิและเสริมพลังให้กับกลุ่มเป้าหมาย
- มีทักษะพื้นฐานในการรวบรวมข้อมูล/วิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพบริการ

ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

1. มีทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ โดยยึดมั่นในจรรยาบรรณทางวิชาชีพ
2. มีทักษะพื้นฐานในการสร้างและพัฒนาสัมพันธภาพทางวิชาชีพ
3. มีทักษะพื้นฐานในกระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ กับกลุ่มเป้าหมายและบริบทแวดล้อมได้อย่างรอบด้าน
4. มีทักษะการปฏิบัติงานอย่างบูรณาการ และสามารถทำงานร่วมกับสหวิชาชีพ

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกาการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ตรงต่อเวลา และมีส่วนร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยน และแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
การมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน	10
การบ้าน/Quiz (งานเดี่ยว)	30
ค้นคว้าทำรายงานในประเด็นที่มอบหมาย (งานกลุ่ม)/นำเสนองานกลุ่ม	20
สอบปลายภาค	40
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
1 19/08/2565	อธิบายและชี้แจงวิธีการเรียนการสอน การวัดผล หนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอน กำหนดข้อตกลงร่วมกัน การทดสอบความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกัน	ความรู้ความเข้าใจ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/เขียน)	อาจารย์ประจำวิชา
2 26/06/2565	แนวคิด หลักการ และพัฒนาการของสวัสดิการสังคม	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
3 2/09/2565	แนวคิดรัฐสวัสดิการ	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็น สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
4 09/09/2565	แนวคิดเรื่องหลักสิทธิมนุษยชน	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
5 16/09/2565	สิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญกับสวัสดิการสังคม	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
<u>6</u> 23/09/2565	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของมนุษย์	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
<u>7</u> 30/09/2565	ระบบความมั่นคงทางสังคม	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
สัปดาห์การสอบกลางภาค				
<u>8</u> 7/10/2565	แนวคิดความเป็นธรรมทางสังคม	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
<u>9</u> 14/10/2565	ระบบการคุ้มครองทางสังคม และโครงข่าย การคุ้มครองทางสังคม	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
<u>10</u> 21/10/2565	หลักการ บทบาท ความสำคัญ องค์ประกอบ และกลไกของระบบสวัสดิการสังคมต่อความ มั่นคงของมนุษย์และการพัฒนามนุษย์	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
<u>11</u> 28/10/2565	ปัจจัยระดับสากล ภูมิภาค และท้องถิ่น ที่ ส่งผลต่อระบบสวัสดิการสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน)	อาจารย์ประจำวิชา
<u>12</u> 01/11/2565	กรณีศึกษาระบบสวัสดิการสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ ในประเทศและ ต่างประเทศ	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
<u>13</u> 11/11/2565	การจัดการความเสี่ยงทางสังคมจากวิกฤติ เศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติ	บรรยาย อภิปราย แลกเปลี่ยน ความเห็นร่วมกัน สื่อประกอบการสอน Cases Study	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน) ทักษะการประยุกต์ใช้	อาจารย์ประจำวิชา
<u>14</u> 18/11/2565	การนำเสนองานกลุ่มของนักศึกษา สรุปการศึกษาและสะท้อนบทเรียนร่วมกัน (สัมมนา online)	การนำเสนองาน อภิปรายแลกเปลี่ยน ความเห็น	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน)	อาจารย์ประจำวิชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
15 25/11/2565	การนำเสนอของงานกลุ่มของนักศึกษา สรุปการศึกษาและสะท้อนบทเรียนร่วมกัน (สัมมนา online) และสรุปบทเรียน	การนำเสนอของงาน อภิปรายแลกเปลี่ยน ความเห็น	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร (พูด/ ฟัง/เขียน)	อาจารย์ประจำวิชา
วันสุดท้ายของการเรียนการสอน วันที่ 25 พฤศจิกายน 2565				

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนจะพิจารณาโดยวิธีการวัดผลที่ได้ระบุไว้ข้างต้น โดยมีเกณฑ์มาตรฐานการประเมินผลแต่ละช่วงคะแนน ดังนี้

100-80	79-70	69-60	59-50	49-40	39-30	29-20	ต่ำกว่า 20
A (4.00)	B+ (3.50)	B (3.00)	C+ (2.50)	C (2.00)	D+ (1.50)	D (1.00)	F (0.00)

หมายเหตุ : ช่วงคะแนนเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบ ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

- 1) กิติพัฒน์ นนทปัทมดุษฎี. นโยบายสังคมและสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- 2) พงษ์เทพ สันติกุล. (2556). สวัสดิการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในยุคสมัยโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 3) ระพีพรธม คำหอม(2557).สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 4) สุรพล ปธานวนิช (2547). นโยบายสังคม : เส้นทางสู่รัฐสวัสดิการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 5) สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2563) รายงานความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทย ปี 2562 กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

10.2 เอกสารอื่นๆ Other materials

- 1) วีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร (2020), ถอดบทเรียนรัฐสวัสดิการใน 3 กราฟ, The 101 World, Jan 22, 2020
- 2) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2563), รายงานภาวะสังคมไทย (Social Situation and Outlook), ไตรมาสหนึ่ง ปี 2563 ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม 2563
- 3) โควิด-19 กระทบแรงงานครึ่งปีแรก 3.3 ล้านคน, หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, 23 ก.ค. 2563
- 4) Asian Development Bank (2013), The Social Protection Index: Assessing Results for Asia and the Pacific, Mandaluyong City, Philippines
- 5) Dolgoff, R.& Feldstein, D. (2007). Understanding Social Welfare: A Search for Social Justice. New York : Pearson/Allyn and Bacon.
- 6) ILO (2017), World Social Protection Report 2017–19: Universal Social Protection to Achieve the Sustainable Development Goals, International Labour Office – Geneva: ILO, 2017

- 7) Gelos, Gaston (2020), Monetary and Financial Policy Responses for Emerging Market and Developing Economies, Special Series on COVID-19, Monetary and Capital Markets Department (MCMMP), IMF, June 8, 2020